

de eodem tit. text. in leg. Non solum. §. Si dominus. ff. de Usucap. text. in leg. Clam possidere in fin. cum leg. sequent. ff. de Acquir. posses. probat etiam text. rectè ponderatus in l. 3. §. Nerva filius eod. tit. & reperio quòd in terminis istam rationem ponit Bald. in leg. Licet 2. lect. in finalib. verb. Cod. de Acquir. posses. istam etiam rationem apertè voluit Socin. in lege 3. §. Nerva filius. ff. eodem titul. 2. column. vers. Tu considera, & maxime in vers. Ex quibus infertur, & ante eos voluit Rofred. qui notabiliter loquitur, in Rubr. de Interdict. unde vi 1. column. num. 2. Ex quibus infero, quòd si quis nec animo nec corpore possideat, sed tantum per vim prohibitus sit ingredi aliquam rem, & adipisci possessionem ejus; cum fortè sit hæres, vel emptor, vel alius successor particularis, qui habeat licentiam propria auctoritate ingrediendi possessionem; non competit sibi hoc interdictum unde vi contra impediendum: text. est notabilis in leg. 1. §. Eum qui ff. de Vi & vi armat. cujus verba sunt, nec animo nec corpore possidebat, ingredi autem & incipere possidere prohibebatur, non videri dejectionem verus est; deicitur enim qui amittit possessionem, non qui non accipit. Adde tamen, quòd si immediate ipso tempore dejectionis non probet expulsus possessisse, sed ante dejectionem, debet obtinere; quia cum possessio retineatur animo, semper præsumitur possidere saltem civiliter: ita notabiliter tenet Faber. in §. Restituta, in fin. Institut. de Fideicommiss. hæred. 2. column. Item adde, quòd licet principaliter non competat hoc interdictum Unde vi pro rebus mobilibus; tamen bene competit secundarò & accessoriè, quando res mobiles continentur in re immobili. Unde sicut datur & competit pro re immobili, ita pro re mobili in ea contenta: text. est in leg. 1. vers. Illud juncto. §. Planè ff. de Vi & vi armat. cujus verba sunt, illud utique in dubium non venit interdictum hoc ad res mobiles non pertinere: Planè si quæ res in fundo vel in ædibus, unde quis vi dejectus est earum etiam rerum nomine interdictum competere, non est ambigendum, text. in §. Si fundus, & in §. Quod autem ait prætor, ejusdem leg. text. in leg. Merito eodem titul. Item adde, quòd si veritas tur dubium super damno, quòd possessor passus est per violentiam adversarii in prædictis rebus, stabitur juramento ipsius possessoris expulsi, facta taxatione à giudice secundum quantum personæ: textus est in leg. Si quando, Cod. Unde vi, textus in cap. fin. Quod metus causa, & utrobique vide latè per DD. de materia & idem expressè disponit lex 9. in fin. tit. 10. part. 7.

sus unicus in jure in leg. Si quis emptoris. §. Sed hæc contra super illis. Cod. de Præscript. 30. vel 40. annorum, quem ad hoc reputat singularem & unicum Bartol. in princip. leg. & Bald. ibi, in princip. & Angel. ibi, 2. column. num. 4. notat etiam ad hoc ibi Glossa ordinaria, Salycet. & communiter DD. illum etiam ad hoc dicit unicum Angel. in leg. 1. §. Hoc interdictum, el 1. in fin. ff. de Vi & vi armat. notant etiam & commendant Bartol. Paul. Alexand. & communiter DD. in leg. Si alienam. ff. Solut. matrim. Imò quod magis est, in tantum causa spoliationis est privilegiata, ut actor qui dicit se spoliatum, si intentavit hoc remedium recuperandæ possessionis, non possit ab adversario conveniri vel reconveniri quovis alio judicio vel actione reali vel personali, nisi super alia spoliatione, quam ipse actor commisisset in alia re: textus est notabilis in cap. final. de Ordin. cognit. cujus verba sunt, super spoliatione conventus adversus restitutionem petentem, non est nisi super questione spoliationis si eum reconveniat audiendus, & ad hoc eum notant & commendant ibi Glossa ordinaria, Innocent. Hostiens. Joan. Andr. Card. Abb. Anton. Anchar. Imol. & communiter DD. Bartol. in leg. Naturaliter. §. Nihil commune. 7. column. in princip. 1. combination. ff. de Acquirend. posses. & ibi communiter repetentes: idem Bartol. in leg. Si quis ad se fundum. Cod. ad leg. Juliam de vi. 2. column. num. 2. & ibi Angel. 3. column. in medio, & communiter alii DD. (b)

Limita tamen istam conclusionem, quæ habet, quòd agenti interdicto unde vi non obstat exceptio dominii, sed ante omnia spoliatus est restituendus, ut non procedat: Primò quando ipse actor agens hoc remedio possessorio recuperandæ, patiat super illa exceptione dominii procedi; quia tunc, probato dominio, actor excluditur: ita probat text. in cap. 1. de Restitut. spoliat. & ibi tenent communiter DD. notat etiam & commendat Bartol. in leg. Si quis ad se fundum. Cod. ad leg. Juliam de vi. 2. column. prope finem, & ibi Jacob. Butr. in princip. Ang. 3. column. versic. Tertio casu, per quos vide bonam rationem: Idem Bartol. in leg. Si duo patroni. §. Idem Julianus. 2. column. num. 10. ff. de

Jurejur. ubi bene declarant: Jacob. Butr. notabiliter in leg. Incerti juris. Cod. de Interdict. 3. column. post principium, versicul. Cave tamen Paul. de Castr. in leg. 2. Cod. de Edict. divi Adrian. toll. fin. column. prope finem, idem Paul. in leg. Si de vi. ff. de Judic. 5. column. in princ. Angel. in leg. 1. §. Hoc interdictum, el 1. ff. de vi & vi armat. num. 4. Contrarium tamen tenet expressè Bald. qui subtiliter loquitur, in leg. Ordinarii. Cod. de Rei vindic. fin. column. num. 14. ubi dicit, quòd etiamsi non replicetur, sed patiat procedi super exceptione dominii, quòd ante omnia actor spoliatus est restituendus: quia hæc est allegatio juris, & consistit in mera & propria natura ipsius interdicti recuperandæ, & ideo exceptio dominii non procedit, licet non interveniat replicatio. Nec obstat secundum eum text. in dict. cap. 1. de Restit. spol. in quo se fundat communis opinio; quia ibi expressè actor voluit admittere reum opponentem de dominio, & super eo litigare. Sed hoc non obstante, teneas superiorem communem doctrinam; quia eadem ratio est quando tacitè consensit actor admittendo exceptionem dominii, & probationes fieri super eo: & ex ista ratione reprobat sententiam Bald. Aretin. in dict. §. Nihil commune. 4. column. in med. versic. Et quia, ubi notabiliter loquitur, & ibi etiam tenet Rip. 11. column. num. 72.

Secundò limita, nisi agenti possessorio recuperandæ obstaret notorius defectus proprietatis; quia de jure communi non potest habere dominium in illa re: text. est in cap. Ad decimas, de Restit. spol. lib. 6. ubi Episcopus vel Clericus spoliatus quasi possessione decimandi extra suam dioccesim, non debet restitui, quia de jure communi habet præsumptionem contra se: & ad hoc illum text. notat ibi Glos. ordinaria, Anchar. & communiter DD. & ad hoc etiam illum textum notat Bald. in dict. leg. Naturaliter. §. Nihil commune, in Addition. suis, cujus lectura hodiè non reperitur, & refert & sequitur ibi Alexand. n. 21. Salycet. qui notabiliter loquitur in leg. Si quis ad se fundum. Cod. ad legem Juliam de vi. 3. col. 7. opin. Paul. in leg. Si de vi. ff. de Jud. 5. col. in fin. versic. Decimus casus. Bald. notabiliter in leg. 1. Cod. de Apellat. fin. column. num. 11. (c)

(b) Hanc regulam latissimè prosequitur Rip. leg. Naturaliter. §. Nihil comm. n. 46. Bolognet. 2. part. ex num. 95. Menoch. de Recuperanda posses. remed. 1. per totam. Portius lib. 2. Conclusiones conclus. 44. Socin. reg. 466. Gabr. lib. 5. conclusion. 1. Perez in Rubr. titul. 14. lib. 3. Ordinam. & in leg. 5. eodem titul. & lib. 1. glos. verb. Luego restituyan.

(c) Quam etiam limitationem confirmat Glossa in cap. Ad decimas, de restit. spoliat. in verb. Præsumatur, versic. Idem videtur, lib. 6. quam sequuntur Cardin. in cap. In litteris de restit. spol. num. 9. & communis quam resolvit Covarrub. in 4. 2. part. cap. 7. §. 5. num. 10. & in practiciis, cap. 23. num. 4. Greg. in leg. 27. tit. 2. part. 3. gloss. verb. Que le entregase, Menoch. de Anton. Gomez. ad Leg. Taur. Vv 3 Re

Ex quo clarè subinfertur, quòd in omnibus casibus, in quibus exceptio domini opposita per violentum possessorem contra spoliatum est manifesta & notoria in jure vel in facto, putà quia constat de dominio excipientis per sententiam definitivam, latam contra agentem ante ipsam spoliationem; tunc non debet fieri restitutio: ita expressè & singulariter tenet Cuman. in dict. §. Nihil commune, 3. column. versic. Ex hoc & ibi latè Alexand. 6. & 7. column. ubi dicit hanc esse magis communem opinionem; & istam dicit magis communem opinionem Jas. ibi, 9. column. num. 49. idem etiam tenet Paul. in leg. Permissit in fin. eodem titul. idem Paul. melius quàm alibi in leg. Si de vi, penultim. column. in medio, versic. Secundo casu, ff. de Judic. & ista opinio tanquam communis est tenenda, (d) licet Bartol. in dict. §. Nihil commune. 2. column. num. 3. expressè teneat contrarium: sed reprobatur communiter à DD. idem esset si constaret per confessionem partis: quia agens interdicto recuperandæ, confiteatur adversarium esse dominum, sed hoc non obstante petit restitutionem sibi fieri: quia tali casu obstat ei exceptio domini: ita tenent notabiliter Innocent. Joan. Andr. in cap. Constitutus, de filiis presbiterorum, tenent etiam & reputant singulariter ibi Card. Anch. Abb. & communiter DD. tenet etiam Angel. in leg. Dolo facit, num. 2. ff. de Doli except. Angel. in leg. 1. §. Hoc interdictum, et 1. ff. de Vi, & vi armat. num. 5. tenet etiam Paul. in dict. lege Si de vi, 5. column. vers. Nonus casus, ff. de Judic. in cujus confirmatione facit textus in cap. Significasti, de divo, textus in leg. 1. §. Rediguntur, ff. Quorum legat. textus in leg. Dolo, ff. de Doli except. (e)

Recup. remed. num. 113. & num. 222. Lancellot. de Attentatis, 3. pag. cap. 24. quest. 1. num. 28. cum seq. Contrariam tamen sententiam defendunt Francus num. 9. in dict. cap. Ad decimas. Gomez. in Reg. de non judicando, quest. 5. ad fin. & alii relati à Puteo lib. 2. dec. 184. num. 8. Beroi. in dict. cap. In literis, num. 74. Corn. num. 70. Fabro num. 47. Bologn. num. 24. quas opiniones conciliat ex mente Panormitani, & aliorum, Anton. Gabr. lib. 5. Communis opinio tit. de Restit. spol. conclus. 1. num. 10. Verior tamen concordia est, ut prior opinio procedat quando notorius tituli defectus spoliato obstat & fundat intentionem spoliantis; posterior verò quando spoliantis intentionem non fundat: pro qua interpretatione facit textus in leg. 1. §. Quia me vi, in leg. Colonus, & in leg. Cum fundum, de vi, & vi armat. in §. Recuperandæ instit. de Interdict. in leg. Sequitur. §. Si tu, versic. Si dominus, de Usucap.

(d) Idem est, si per instrumentum publicum, & contra id nihil objiciatur; quia tunc spoliatus non erit restituendus, ut habetur in Rotæ decisione, sub titulo de Restit. spoliat. dec. 16. in novis, & ex variis probat Menoch. de Recup. remed. 1. num. 223.

(e) Nam cum confessio sit verior & potentior probatio omnibus, leg. fin. Cod. de Fideicommiss. leg. Generaliter. §. Sed juramentum, versic. Siquidem, de rebus creditis, leg. Generaliter. Cod. de Non num. pec. ut latè Mascard. de Probation. quest. 7. per totam, si per confessionem constat de dominio spoliari, spoliator non erit restituendus; ut cum communi resolvit Menochius, de Recup. remed. 1. num. 215. cum pluribus sequentibus.

(f) Verum in hac quæstione tres fuerunt Doctorum opiniones, Prior. Azor. & Joan. quos refert

Tertiò limita, quòd ita demum spoliatus ante omnia est restituendus, quando ageret tantum interdicto recuperandæ, pro restitutione rei: secus verò si ageret simul petitorio & possessorio, accumulando rei vindicationem, per quam dicit se declarari dominum, & remedium possessorium recuperandæ, per quod petatur restitutio rei; quæ cumulatio admittitur, quia cessant omnes regulæ impeditivæ, ut in leg. Cum fundum, versic. fin. ff. de Vi, & vi armat. & ibi Glossa ordinaria finalis, & communiter DD. & plenè & magistraliter Bartol. in dict. leg. Naturaliter. §. Nihil commune. 7. column. num. 17. & 9. column. 3. combination. num. 22. qui tres regulas impeditivas refert in leg. Edicta. Cod. de Edendo, & in dicto §. Nihil commune, & ibi communiter DD. probat text. & ibi tenet Glossa ordinaria, & communis opinio in cap. Cum dilectus de caus. posses. & propriet. quia tunc reus conventus & sic violentus possessor potest objicere de dominio, & si probaverit, non tenetur restituere, sed defendendus est in sua possessione, quantumcumque violenta: ita probat textus in cap. Cum ecclesia, de caus. posses. & prop. textus in cap. Cum super eodem titul. & in expressò istam conclusionem tenet Glossa ordinaria in cap. Constitutus, de filiis, præf. in glossa 2. & ibi Abb. 2. column. num. 7. & alii DD. facit etiam Glossa in cap. Pastoralis, in glos. magna, in fin. & in cap. Cum dilectus, de caus. posses. & pro ista conclusione tenet Paul. de Castr. in leg. Si de vi, ff. de Jud. penultim. column. post princip. Angel. in leg. 1. §. Hoc interdictum, et 1. numer. 7. de Vi, & vi armat. (f) Quartò limita quod ita demum spoliatus antea omnia debet restitui, præterquam si res-

restitutio rei petita non posset fieri sine irreparabili præjudicio; quia tunc exceptio domini per reum opposita impedit fieri restitutionem, si in continenti veniat probanda: textus est notabilis in cap. Litteras, de restitut. spol. ubi, si maritus petit se restitui ad quasi possessionem uxoris, quæ ab eo divertit, & uxor opponat matrimonium esse contractum in gradu prohibito, & offert se probare in continenti; non debet fieri restitutio, quia esset periculum animæ propter copulam: & idem est quando esset tanta sævitia viri, quòd probabiliter timetur de morte uxoris, cui non sit plene consultum per cautionem vel satisfactionem mariti: & ad hoc illum textum reputat ibi singulariter Abb. 2. column. ultim. not. & communiter alii DD. & illum textum in prædicto casu finali dicit unicum Abb. in cap. 1. de Divortii. Ex quo text. & superiori conclusionem inferebat singulariter Paul. de Castr. in l. 2. in fin. Cod. de Edict. divi Adrian. toll. quòd si ageretur interdicto recuperandæ pro aliqua re fortissima & difficilis recuperationis, cujus proprietates seu dominium non esset salvum post restitutionem, ut quia esset castrum vel fortalitium; tunc bene admitteretur exceptio domini, si in continenti probetur: argumento textus in dict. cap. Litteras, & illud dictum Paul. sequitur & exaltat Jas. ibi, in dict. leg. 2. de Edict. divi Adrian. toll. 1. column. in medio, dicens non esse ab alio tactum: tenet etiam & commendat Alexand. in dict. §. Nihil commune. 10. column. num. 21. & ibi Rip. 12. column. numer. 75. Et istæ sunt valdè substantiales & principales limitationes in materia: alias tamen quinque & viginti limitationes ponit Rip. in dicto §. Nihil commune. 10. column. num. 69. quas vide per te: & quinquaginta limitationes ponit

Anton. Corsort. in tract. Fallentiarum, ad Regulam, Spoliatus ante omnia restituendus est: posita in 2. volum. tract. fol. 103. 4. column. Sed attende quod contra prædicta indistinctè & subtiliter facit lex 27. titul. 2. 3. partit. quæ apertè vult, quòd agenti remedio possessorio recuperandæ, & sic interdicto unde vi, bene obstet exceptio domini, saltem quando in continenti venit probanda: quæ lex in hoc videtur terribilis, & etiam apud peritissimos valdè dubia. Sed ea non obstante, adhuc teneo superiorem communem conclusionem, maxime cum sit approbata per aliam legem Partit. posteriorem, scilicet leg. final. titul. 10. part. 7. Et ad prædictam legem 27. titul. 2. 3. part. respondeo valdè notabiliter sequentibus modis: Primò modo, quòd illa lex intelligatur quando actor agit interdicto adipiscendæ possessionis, quo casu admittitur exceptio domini, si in continenti veniat probanda: (g) Vel aliter, quòd illa lex intelligatur, quando agens interdicto recuperandæ dicebat se dominum, & intentabat & cumulabat simul petitorium & possessorium recuperandæ; quia tunc reus conventus potest opponere exceptionem domini, & si offerat se in continenti probare, admitti debet & impeditur restitutio possessionis: quod patet, quia supra illa lex in hoc casu locuta est; unde quod postea dicit ad illud debet referri; & secundum hoc est ibi lex Partit. expressa pro tertia limitatione notabili & principali, quam supra proximè posui.

184 Item adde, quòd in tantum spoliatus debet restitui in sua possessione per hoc interdictum unde vi, ut procedat nedum quando spoliatus est præsens & agit; verum etiamsi si absens, aliquis propinquus, amicus, colonus, in-

fert Bart. §. Nihil commune, num. 14. extimantium, possessorium & petitorium numquam posse cumulari, sed semper possessorium præcedere debere: Alia fuit Petr. & Cin. relati à Bartol. ubi supra, asserentium omne possessorium cum petitorio cumulari posse. Quæ duæ opiniones communiter ab interpretibus rejiciuntur, & prior convincitur ex Juribus pro secunda adductis, & secunda ex juribus adductis pro prima: Unde fuit communi ferè omnium consensu admissa sententia Martin. distinguentis inter possessorium adipiscendæ & recuperandæ, & interdictum retinendæ; nam duo priora concurrere possunt cum petitorio, de quibus intelligenda sunt jura citata pro opinione Petr. Ultimò verò non concurrunt cum petitorio, de quo intelligenda sunt jura citata pro opinione Azor. & Joan. quæ distinctio probata est à Romano Pontifice, in cap. Pastoralis, de causa possessionis, & proprietatis, eamque defendunt Bartol. & cæteri magis communiter, ut testatur Jas. in dict. §. Nihil commune, num. 97. Rip. 131. Bolognet. 1. part. num. 63. & 2. part. n. 266. ex quibus omnibus colligunt regulam, quòd petitorium & possessorium retinendæ concurrere non possunt: quæ limitari solet sex casibus, qui colliguntur ex sex interpretationibus traditis ab Accursio in dict. §. Nihil commune, num. 16. ubi universum tractatum concursus & cumulationis petitorii possessorii septem combinationibus comprehendit.

(g) Sic etiam hanc legem Partit. intellexit Gregor. ibi, verb. Que le entregase & ibi Pelaez de Mier. in tractat. Majorat. 3. part. quest. 5. num. 14.

inquilinus, servus retinebat pro eo possessionem: nam si talis detentator sit expulsus, & possessio fuerit domino ablata, poterit ille detentator qui fuit expulsus, etiam sine mandato, imò licet non sit legitima persona standi in iudicio, quia servus, agere hoc interdicto *unde vi* nomine absentis, ut restituatur possessio domino absentis: & non solum hoc potest petere ipse detentator, imò quilibet alius tertius, etiam servus, qui non detentabat: textus est notabilis in *leg. 1. Cod. Si per vim vel alio modo*, & ibi notant & commendant Bartol. Cin. Bald. Salycet. & communiter DD. nec distinguitur an talis possessor sit absens ex causa necessaria probabili, vel voluntaria, secundum Glossa *ibi*; in verb. *Quolibet modo*, & communiter DD. Imò talis amicus vel servus poterit agere nomine absentis sine aliqua cautione de rato: ita ibi notabiliter Salyc. 1. *column. num. 4.* quod videtur probari ex illa leg. cum de facili servus qui nihil habet in bonis non posset reperire fidejussores: unde videtur quòd illa lex hoc novum inducat in casu spoliationis, ut illæ personæ possint agere sine cautione: & ista opinio mihi videtur verior, licet Glossa *ibi* in verb. *Servi*, in *fin.* & ibi Bartol. Cin. & magis communiter DD. teneant contrarium.

185. Item adde, quòd istud interdictum datur & competit hæredibus active; unde mortuo possessore, vi dejecto & expulso, hæredes & successores ejus possunt agere hoc interdicto pro recuperanda possessione, quæ defuncto fuit ablata, & pro totali interesse, pro quo ipse defunctus potuit agere: text. est in *leg. 1. §. Interdictum hoc. ff. de Vi, & vi armat.* facit textus in *leg. 1. §. Hæredem. ff. de Privatis delictis*, textus in *leg. Quod diximus. §. 1. versic. Hæc actio. ff. Quod metus causa*, text. in *§. Non autem, versic. Sed hæredibus, Instit. de Perpet. & tempor. action.* Similiter etiam transit contra hæredem ejus qui commisit violentiam, non tamen ut intenteretur hoc interdictum *unde vi*, sed actio in factum, si aliquid ad eos pervenit, non aliàs; unde agitur contra eos pro recuperanda ipsa re, si ad eos pervenit, & pro recuperando eo quod ex bonis possessoris expulsi ad eos pervenit; non verò agitur contra eos pro aliquo interesse vel damno, quod possessor expulsus passus fuit, cum hoc non pervenerit ad prædictos hæredes expulsi: text. est in *leg. 1. §. final. ff. de Vi, & vi armat.* cujus verba sunt, *ex causa hujus interdicti in hæredem & bonorum possessorem ceterosque successores in factum, actio competit in id quod ad eos pervenit*, textus in *leg. Si plures, eodem titul. text. in leg. 3. §. Hæc actio, eod. titul. facit text. in dict. leg. Quod diximus. §. fin. ff. Quod met. caus. text. in leg. In hæredem. ff. de Calum-*

nia, text. in *leg. 1. §. fin. ff. Ne vis fiat ei*, text. in *leg. Sicuti pœna. ff. de Reg. jur. text. in leg. unic. in fin. Cod. de Delict. defuncti. text. in leg. Hæredem. ff. de Dolo*, & tali casu competit perpetuo, cum detur pro eo quod ad eos pervenit, ut in *dictis juribus.*

186. Item adde, quòd istud interdictum *unde vi* non datur contra particularem successorem: unde si ille qui commisit violentiam, vendidit, vel donavit alteri illam rem, vel quovis alio titulo oneroso vel lucrativo per contractum inter vivos vel per ultimam voluntatem alienavit, non poterit primus possessor expulsus agere hoc interdicto contra illum tertium particularem successorem, sed tantum contra expulsores qui violentiam commisit, licet rem ipsam non possideat: textus est notabilis in *leg. Cum à te. ff. de Vi, & vi armat.* cujus verba sunt, *cum à te vi dejectus sim, si quis vi eandem possessionem possidere coeperit, non possum cum alio quam tecum interdicto experiri*: quem text. ad hoc notat ibi Glossa ordinaria Bart. & communiter DD. Angel. in *leg. Si vi met. la. 1.* ubi dicit illam legem *eodem titul.* Cujus ratio est: quia regulariter interdicta sunt remedia personalia: textus est in *leg. 1. versic. penultim. ff. de Interdict.* cujus verba sunt, *interdicta omnia licet in rem videantur concepta, vi tamen ipsa personalia sunt*, & ad hoc notant ibi Bartol. Albert. Ang. & communiter DD. & licet alia interdicta sint in rem scripta, istud tamen est merè personale, ut aperte probat textus in *dict. l. Cum à te. ff. de Vi, & vi armat.* & ibi communiter DD. unde cum sit remedium merè personale, meritò non transit contra particularem successorem, ut in *leg. final. §. final. ff. de Contrahend. empt. cum similib.* Quòd intellige quando primus violentus possessor & dejiciens est solvendo; aliàs secus: argumento textus in *leg. Itaque furto in princip. ff. de Furtis* ita Glossa ordinaria in *dict. leg. Cum à te*, & ibi Bartol. & DD. Angel. in *dict. leg. Si vi me. 2. column. eodem titul. idem Angel. in leg. Si de fundo, eodem titul. in fin.* Quod tamen subintelligo pro re, non verò pro interesse: contra expulsores rem autem indistinctè potest agere pro re, & similiter pro interesse, modò possideat rem ablatam, modò non, etiamsi sine dolo vel culpa amiserit possessionem: text. est in *leg. Si vi me, la. 2. ff. de Vi & vi armat.* & ibi Bartol. Angel. & communiter DD. vel poterit agere contra tertium rei vindicatione, vel alio remedio reali competenti, cujus probatio est difficilis. Sed hodiè de jure Canonico & ejus æquitate inductum est, quòd possit violenter expulsus agere contra quemlibet tertium possessorem, eo casu quo scienter habuit rem à prædicto violento

pos-

possessore; unde secus est si ignoranter ab eo habuisset rem: text. est notabilis in *cap. Sape de Restit. spol. & ibi Glos. ordinaria Innocent. Hostiens. Abb. Anton. Cardin. Anchar. & communiter DD. Gloss. in cap. Cum ad sedem*, & ibi communiter Scribentes, *eod. tit.* Nec obstat si dicatur, quòd violentia ita afficit rem, quòd non potest usucapi vel præscribi, nisi redeat in potestatem primi possessoris à quo fuit ablata, ut in *leg. Certè. §. Julia. ff. de Precar.* unde non videtur esse vitium merè personale, & per consequens remedium non deberet esse personale: Quia respondeo, quòd illud est verum quoad effectum usucapionis, & prescriptionis, quia illud vitium afficit rem adeò, quòd non potest usucapi nec præscribi, nisi purgetur vitium violentiæ redeundo in potestatem possessoris expulsi; & licet res furtiva debet reverti in potestatem domini, ut in *leg. Sequitur. §. Quòd autem. ff. de Usucap. cum similib.* tamen res vi ablata debet necessario reverti in potestatem possessoris expulsi: text. est singularis & unicus in *jure in dict. leg. Certè. §. Julianus. ff. de Precario*, secundum Bart. Ang. & DD. ibi. Ita tenet Bart. & communiter DD. in *leg. Sequitur. §. Si dominus. ff. de Usucap. Paul. de Castr. & Doctor. in §. Quòd autem ejusdem leg. Bart. & DD. in leg. Si partem, Cod. de Usucap. pro empt.*

187. Item adde, quòd licet de jure antiquo per vim dejectus atque spoliatus tantum possit agere contra violentum possessorem interdicto *unde vi*, ut supra dictum est; tamen hodiè de jure novo Codicis poterit agere remedium *leg. Si quis in tantam. Cod. Unde vi*, quæ cavetur, quòd si invasor sit dominus, amittat dominium illius rei, & applicetur expulso; si verò non sit dominus, tenetur ei reddere possessionem ablatam, & insuper æstimationem ejusdem rei: & ad hoc notat ibi Glos. ordinaria & communiter DD. text. in *§. Sed ex constitutionibus, Instit. de Interdict.* text. melior & clarior cæteris in *§. Quia tamen Instit. bonorum raptorum*, & idem disponitur in *leg. 10. titul. 20. 7. part. & in leg. 2. titul. 14. lib. 3. Ordinam.* Et si quaras, in quo erit hodiè utile interdictum *unde vi*, cum materia sua; cum plenius sit spoliato consultum per text. in *dict. leg. Si quis in tantam*, & per jura similia? maxime quòd interdictum *unde vi* requirit dolum in committente violentiam, scilicet, quòd sciat rem, nec possessionem sibi non pertinere; remedium verò text. in *leg. Si quis in tantam cum similib.* procedit & competit sine dolo; hoc est, licet credat rem vel possessionem ejus ad se pertinere; & sibi licere de jure rem propria autoritate auferre, vel alio errore ductus fecerit: ita text. expressè in *dict. §. Quia tamen, Instit. vi*

bonorum rapt. & tenet Gloss. ordinaria in *dict. leg. Si quis in tantam* in *glos. magn. in finalib. verb. & ibi communiter DD.* Rursus etiam interdictum *unde vi* est annale, ut supra dictum est: remedium verò text. in *dict. leg. Si quis in tantam cum similib.* & est perpetuum, & durat per 30. annos, cum sit civile, ut tenet etiam Gloss. in *dict. leg. Si quis in tantam in gloss. magn. in fin. & ibi communiter DD.* Respondeo, quòd in electione possessoris expulsi erit unum vel alterum remedium eligere, & quodlibet eorum potest esse suo casu utile: nam interdictum *unde vi* competit ad restitutionem rei ablata, & insuper ad totale interesse, quod potest esse longè majus quam vera æstimatio, & valor rei, ut supra dixi & probavi: remedium verò text. in *dict. leg. Si quis in tantam cum similib.* competit contra spoliatores, ut amittat ipsam rem, si fuerit dominus ejus, vel condemnatur in valorem & æstimationem ejus, si non fuerit dominus, etiam nullo probato interesse per actorem expulsam: & sic valde utile erit sibi eligere inter ista remedia.

188. Item adde, quòd si quis relinquat rem quam possidebat vacantem, taliter quòd per absentiam ejus omnem possessionem amittit, tam civilem quam naturalem, his modis quibus de jure perdi potest, & alter eam ingressus est, sciens rem esse alienam, & ad eum non pertinere, licet ignorat cujus sit; tunc, licet de jure antiquo nullum competeret remedium vel interdictum primo possessori, qui vacantem rem reliquit: quia non *Unde vi*, cum illud requirit violentiam commissam in personam; non *Uti possidetis*, cum ipse nullam possessionem habeat, cum utraque vacat; non *adipiscendæ* cum semel jam habuit possessionem, & forte non habuit rem ex titulo universali ultimæ voluntatis, à quo causatur illud interdictum *adipiscendæ*, ut dixi suo proprio loco; & sic de jure antiquo nullum in hoc casu erat in jure prædictum remedium; hodiè tamen per Justinianum est novum introductum remedium, scilicet, quòd detur & competat primo possessori, qui rem vacantem reliquit, remedium text. in *leg. fin. Cod. Unde vi*: quo teneatur ingressus eam restituere primo possessori cum totali interesse, tanquam si violenter à possessore rem auferret, & denique tenetur ad omnia quæ veniunt in interdicto *unde vi*: & ille text. in sua decisione non est alibi, cum sit una de decisionibus Justiniani, quam ibi ad hoc notat & sic intelligit Gloss. ordinaria in verb. *Vacantem, versic. Tu dic.* & ibi Bart. Petr. Cin. Alber. Bald. Salyc. & communiter DD. Azor. in *Summ. illius titul. penult. column. num. 31.* Rofred. in *Rubr. de Constit. cum quærebatur* quæ est ultima